

ВПЛИВ ПОСИЛЕННЯ РЕКРЕАЦІЙНО-ОЗДОРОВЧОЇ ТА ТУРИСТИЧНО-КРЕЗНАВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗІ СТУДЕНТСЬКОЮ МОЛОДДЮ НА ЇЇ МОРАЛЬНУ ВИХОВАНІСТЬ.

В.КУРІЛОВА, Л.КОВАЛЬ, Г.ШИЛКІН,
О.КОМАРОВ, О.БОЙКО

Бердянський державний педагогічний університет.

Метою наших досліджень було вивчення активізації рекреаційно-оздоровчої та туристичної діяльності на моральну вихованість студентської молоді.

Виділення моральної вихованості у спеціальний об'єкт дослідження диктується глибоким взаємозв'язком соціальних, психологічних та педагогічних закономірностей розвитку особистості. З педагогічної точки зору необхідність виділення моральної вихованості обумовлена тим, що наукова організація виховного процесу вимагає постійного зворотного зв'язку – інформації про реальні результати педагогічного впливу, про тенденції у темпах розвитку молоді.

Враховуючи, що головним завданням незалежної правової держави є формування всебічно підготовлених людей, а однією з провідних передумов успішного виховання є суспільне середовище, нами для вирішення поставленої мети застосовано комплексний підхід, продиктований новими завданнями ідеологічної та виховної роботи серед студентської молоді. Але комплексний підхід до виховання вимагає не лише загальних умов соціального життя суспільства в цілому, але й особливостей конкретного мікро середовища, що оточує студентів. Ним і являється туристично-краснавіч та рекреаційно-оздоровча робота – потужний засіб морального виховання. Будучи складною рисою особистості вихованість інтегрує культуру поведінки, що характеризує повсякденні форми вчинків, етикет, дотримання правил поведінки в регламентованій формі.

Враховуючи, що дисципліни навчального плану повинні не лише навчати, а й виховувати [1], викладачі будують їх вивчення у поєднанні з вихованням високих моральних якостей студентів, так необхідних майбутнім вчителям, аби ті у подальшому були готові до морального виховання підростаючого покоління при вивченні своїх дисциплін. Студенти отримують певні завдання для самостійного вивчення, в тому числі і під час туристичних походів, роботи у дитячих таборах відпочинку. За участі студентів проводяться виховні години в групах, упорядкуванні території університету, міського парку.

Ефективність такої роботи вивчена в природному тривалому перетворюючому педексперименті з використанням методів експериментально-емпіричного та теоретичного рівнів [2,5]

1. Спостереження (безпосереднє, опосередковане, дискретне, монографічне), що мають чітко сформульовану мету, проводяться за попередньо розробленими планами і спиралась на відповідну науково-методичну документацію (схеми протоколів спостереження, тощо). Відомості оцінювались на основі єдиних критеріїв.

2. Вивчення та узагальнення педагогічного досвіду шляхом спостереження, вивчення документації, бесід за попередньо складеними програмами.

3. Соціологічні методи [2:] – масове опитування за чітко визначеним колом питань, бесіди та інтерв'ю.

4. Соціометричні, що базувались на опитуванні піддослідних з метою встановлення соціально-психологічних зв'язків.

Враховуючи, що вихованість студентської молоді постійно проявляється у повсякденній поведінці, конкретних вчинках та справах, висловлюваннях, ставленні до оточення, про неї ми судили за набором суспільно значимих якостей особистості (бережливе відношення до суспільного майна, до природи, колективізм, суспільна активність, дружба та товариськість, любов до навчання, праці), які відображають якісний бік вихованості. Кожен такий показник слугує критерієм оцінки у студентів відповідної якості.

Для кожної моральної якості визначили ознаки, притаманні рівням моральної вихованості і оцінювали за п'ятибальною системою, яка передбачає високий, середній, низький, нестійкий негативний та стійкий негативний рівні [3,4].

Результати педагогічного експерименту оброблено математично і представлено в таблиці 1. Як свідчать дані таблиці протягом чотирьох років динаміка показників моральної вихованості студентів мала позитивну тенденцію. З року в рік зростала їх суспільна активність, покращувалося відношення до навчання, до праці, до природи, до суспільної власності. Зростало почуття колективізму, дружби та товариськості. Так, по відношенню до показників початку першого року навчання суспільна активність студентів після першого курсу була вищою на 7,2 %, другого – на 21,4 %, третього – на 38,8 % і четвертого – на 25,6 %. Показники становлення до навчання зросли відповідно на 13,1 %, 20,3 % та 18,4 %; показники відношення до суспільної власності зросли відповідно на 6,4 %, 12,3 %, 12,9 та на 13,2 %. Більш помітною виявилась динаміка показників колективізму, дружби та товариськості. Так, показники колективізму по відношенню до показників першокурсників зросли на 6,3 % на кінець другого курсу, на 16,8 % на кінець третього і на 26,4 на кінець четвертого курсу. Показники дружби і товариськості зросли відповідно на 6,7 %, 14,6 % та на 28,9 %.

Таблиця 1.

Динаміка показників моральної вихованості студентів.

№ п/п	Показники	Час обстеження	п	m±t	Різниця	
					Абсолютна величина	%%
1	2	3	4	5	6	7
1.	Суспільна активність	IX I-го н.р.		3,04±0,16		
		VI I-го н.р.		3,28±0,12	0,24	7,9
		VI II-го н.р.		3,69±0,14	0,65	21,4
		VI III-го н.р.		4,22±0,21	1,18	38,8
		VI IV-го н.р.		3,82±0,12	0,43	25,5
2.	Відношення до навчання	IX I-го н.р.		3,05±0,11		
		VI I-го н.р.		3,45±0,13	0,40	13,1
		VI II-го н.р.		3,67±0,9	0,62	20,3
		VI III-го н.р.		3,76±0,22	0,71	23,3
		VI IV-го н.р.		3,61±0,21	0,56	18,4
3.	Колективізм	IX I-го н.р.		3,16±0,23		
		VI I-го н.р.		3,29±0,21	0,13	4,1
		VI II-го н.р.		3,36±0,19	0,20	6,3
		VI III-го н.р.		3,81±0,24	0,65	16,8
		VI IV-го н.р.		4,12±0,33	1,04	26,4

4.	Дружба і товариськість	IX I-го н.р.	3,11±0,26		
		VI I-го н.р.	3,21±0,18	0,10	3,2
		VI II-го н.р.	3,32±0,23	0,21	6,7
		VI III-го н.р.	3,68±0,19	0,57	14,6
		VI IV-го н.р.	4,01±0,20	0,90	28,9
5.	Відношення до природи	IX I-го н.р.	3,11±0,12		
		VI I-го н.р.	3,31±0,09	0,20	6,4
		VI II-го н.р.	3,49±0,14	0,38	12,3
		VI III-го н.р.	3,51±0,16	0,40	12,9
		VI IV-го н.р.	3,52±0,13	0,41	13,2
6.	Відношення до суспільної власності	IX I-го н.р.	3,21±0,17		
		VI I-го н.р.	3,42±0,14	0,21	6,5
		VI II-го н.р.	3,69±0,17	0,38	11,2
		VI III-го н.р.	3,84±0,18	0,63	19,6
		VI IV-го н.р.	4,10±0,27	0,89	27,7

Таким чином, активізація виховної ролі дисциплін навчального плану, підвищення питомої ваги виховних заходів у планах кураторів, підвищення уваги до студентського самоуправління, виконання завдань під час роботи в дитячих таборах відпочинку та участі у туристичних походах продемонстрували позитивну тенденцію показників моральної вихованості за період навчання.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бабанский Ю.Н. Оптимизация процесса обучения. М., Педагогика, 1987-98 с.
2. Гурова Р.Г. Применение социологических методов в педагогических исследованиях. – В кн.: Проблемы методологии педагогики и методики исследований (под редакцией А.М. Данилова, Н.И.Болдырева). М., 1983.
3. Критерии и методика определения нравственного воспитания школьников. Методические рекомендации для руководителей школ. Киев, 1984, с. 19.
4. Марьенко И.С. Критерии нравственного воспитания и основы методики выявления уровней её развития у школьников. // Измерения в исследовании проблем воспитания. Тарту, 1973. – 80 с.
5. Методы педагогических исследований /под ред. А.И.Пискунова, Г.В.Воробьева.- М.- 1981.

ВИЗНАЧЕННЯ ШЛЯХІВ ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ЗАСАД ДІЯЛЬНОСТІ ЦЕНТРІВ ФІЗИЧНОГО ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ “СПОРТ ДЛЯ ВСІХ”

ОЛЬГА ЖДАНОВА, ТЕТЯНА ГОСПОДАРЧУК
*Львівський державний інститут фізичної культури
 Волинський державний університет імені Лесі Українки*

На шляху розбудови України, її прагнення стати повноправним членом Європейського співтовариства великого значення набуває поширення на її теренах міжнародного руху “Спорт для всіх”, який розглядає фізкультурні заняття як